

DNA [UNDERVISNINGS MATERIELL]

PREMIERE 23. JANUAR 2019 AV **DENNIS KELLY**
OVERSATT TIL ROGALANDSK AV **KRISTIN AUESTAD DANIELSEN**
REGI, **TERJE STRØMDAHL** SCENOGRAFI, **KARI GRAVKLEIV**
MEDVIRKENDE, **MEDLEMMER I BARNE- OG UNGDOMSTEATRET.**

INNHold

INNLEDNING

FØR FORESTILLINGEN

UNDER FORESTILLINGEN

ETTER FORESTILLINGEN

- OPPGAVER I FORHOLD TIL FORM OG ESTETIKK.
- OPPGAVER I FORHOLD TIL TEMATIKK.
- OPPGAVER I FORHOLD TIL PUBLIKUM
- BONUS

INNLEDNING

**SKOLEMATERIALET ER UTARBEIDET AV
DRAMATURGEN PÅ FORESTILLINGEN, NINA
GODTLIBSEN. DET HENVENDER SEG TIL DET SISTE
TRINN PÅ BARNESKOLEN, UNGDOMSKOLEN OG DET
VIDEREGÅENDE TRINN.
MATERIALET KAN BENYTTES SOM FOR- OG
ETTERARBEID AV FORESTILLINGEN.**

Skolematerialet er ment som inspirasjon til hvordan man kan gripe an teateropplevelsen, men hvordan materialet benyttes er opp til hver enkel lærer, det er dere som kjenner elevene deres godt.

Oppgavene som hører til under ETTER FORESTILLINGEN oppfordrer til refleksjon og samtaler, det er viktig at elevene er klar over at det ikke finnes rette og gale svar i møte med kunst. Det er individuelle opplevelser i møte med en teaterforestilling, men man skal alltid forsøke å begrunne sine tanker og meninger.

Noen av oppgavene forutsetter at elevene har tilgang til internett.

TEATER ER EN OPPLEVELSE, DEN KAN IKKE OPPLEVES FEIL.

**DET FINNES INGEN FASIT
PÅ HVORDAN MAN SKAL
GÅ FRAM I MØTET MED EN
TEATERFORESTILLING. NOEN
GANGER KAN DET VÆRE FINT Å
KOMME UTEN FORKUNNSKAPER OG
BARE TA IMOT FORESTILLINGEN OG
SE HVOR DEN TAR DEG HEN. ANDRE
GANGER ER DET BÅDE GØY, OG TIL
STOR HJELP, AT MAN SETTER SEG
GODT INN I FORESTILLINGEN FØR
MAN SER DEN.**

Å gå på teater er en komplisert ting å holde på med. Det kombinerer kunst, underholdning og fritid. Man kan gå på teatret av så forskjellige grunner som for eksempel underholdning, læring, estetikk, eller virkelighetsflukt, ofte er det en kombinasjon av disse.

Teateropplevelsen er flyktig, den vil bare eksistere i den tid dere sitter i salen og vil aldri komme igjen. Teater er flyktig. Skuespillerne forsøker selvfølgelig å gjøre noenlunde det samme hver kveld, men det vil alltid være små nyanser. Noen ganger vil feil oppstå og man forsøker å rette de, noen ganger for en publikummer et hosteanfall under en dødsscene, en mobil kan ringe. Ingen forestilling er den samme.

I motsetning til kunsten man opplever på et museum, der kan man være noenlunde

sikker på at utstillingen er den samme hvis man besøker den neste dag, er teater levende mennesker som underholder andre levende mennesker og det eksisterer kun fordi publikum ser på. Den store teatermann Peter Brook definerer teater som: A spiller B, mens C ser på. Så enkelt er det.

Det har eksistert og eksisterer teaterformer som dyrkes uten et publikum, men dette er et teaterteoretisk forskningsprosjekt. Generelt må man si at teater er en av de få tilbakeværende arenaer hvor kunsten oppstår i møtet mellom mennesker.

Mange er litt redde for å gå i teatret. Den gamle fordommen om en eim av høykultur sitter fortsatt i hos mange. Man skal kle seg fint, tale kultivert, det er bare gamle damer som går i teatret og det varer i alt for lang tid.

Det oppleves også som om det er et krav om å forstå. Hva handler det om? Hva vil de si? Hvorfor gjorde de det på den måten? osv. Hvis man sitter under forestillingen og stresser over de spørsmål, kan man fort gå glipp av en opplevelse!

Vi påstår at den simultantolkende publikummer snyter seg selv for teateropplevelsen. Refleksjonen over det man har sett foregår etterpå. Under forestillingen er det følelsene og inntrykkene som styrer.

Ingen har rett, 2+2 er ikke alltid 4 i teatret. Regissøren har selvfølgelig en tolkning av stoffet, men hver eneste publikummer kommer inn i teatret med sin personlige bagasje. Denne vil selvfølgelig farge ens opplevelse av stykket. Derfor kan man ikke diskutere eller snakke om en teateropplevelse i termene rett og galt. Men man skal kunne begrunne hvorfor man synes som gjør.

Her skal tilknyttes at i denne her sammenhengen vet vi faktisk ikke 100% om William Shakespeare skrev dette stykket, og hvis han gjorde det er det ikke sikkert at det er denne teksten. Ingen nedskrevne manus fra Shakespeares hånd er funnet. I perioden etter hans død ble det ikke spilt teater pga. den engelske borgerkrigen. Da teatrene ble åpnet igjen etter noen år, var engelsk dramatik umoderne, Shakespeares tekster ble nærmest for folkeeventyr å betrakte, man brukte de som man ville.

Men noen ting kan man bli enige om. De helt indiskutable fakta. Og det er det vi kan se og det vi kan høre. Scenografien, lyset, kostymene, rekvisittene og lyden, musikken og ordene og stemmene.

Disse inntrykkene danner grunnlaget for den personlige tolkningen og den personlige opplevelsen.

FØR FORESTILLINGEN

Det finnes ingen fasit på hvordan man skal gå fram i møtet med en teaterforestilling. Noen ganger kan det være fint å komme uten forkunnskaper og bare ta imot forestillingen og se hvor den tar deg hen. Andre ganger er det både gøy, og til stor hjelp, at man setter seg godt inn i forestillingen før man ser den. Hvilke forventninger eller assosiasjoner får du av tittelen; DNA?

Gå inn på <https://www.rogaland-teater.no/program/dna> og les hva teatret skriver om forestillingen. Hvordan er det visuelle uttrykket på salgs teksten? Hvordan «selges» forestillingen, er det en tragedie, en komedie, et lystspill, musikal eller noe annet? Hva gjør dette med dine forventninger?

Oppgavene kan løses individuelt, eller i par før man deler tankene med resten av klassen

1. Hvem medvirker i denne forestillingen?

Gjør det noe med dine forventninger om hvem som spiller?

Hvis ja, på hvilken måte?

2. Dennis Kelly har skrevet stykket. Har du hørt om dramatikeren før? Google ham og se hvor han er fra og evt. annet han har skrevet.

3. Hva handler forestillingen om? Finnes det anmeldelser eller omtaler av forestillingen?

UNDER FORESTILLINGEN

HELHETSOPPLEVELSEN

Det er ikke noe som er rett eller galt i møte med en forestilling, men noen ganger kan det være spennende å gi seg selv noen oppgaver underveis.

Legg merke til stemningen i rommet.

Legg merke til bruken av lyd og lys.

Legg merke til spillestilen (hvordan skuespillerne snakker og beveger seg).

Legg merke til stemningen blant publikum.

KARAKTERENE

Vi møter 11 ungdommer, alle har de sine karakteristiske særpreg, tanker og drømmer. Hvem er de?

DNA er et veldig ordrikt teaterstykke. Det er mye informasjon og det snakkes til tider i høyt tempo.

Det er ikke kun gjennom ordene vi får informasjon om karakterene, prøv å legg merke til kroppsspråket og blikkene deres også.

Får du med deg hva de heter? Hvilken status har ungdommen i gruppen?

Ser du hvordan karakteren forholder seg til de andre i gruppen?

Legger du merke til hvordan de andre i gruppen forholder seg til karakteren?

Har karakteren en spesiell oppgave/funksjon i gruppen?

(leder, medløper, den morsomme, streberen, offeret osv.)

DNA er et veldig ordrikt teaterstykke. Det er mye informasjon og det snakkes til tider i høyt tempo.

Det er ikke kun gjennom ordene vi får informasjon om karakterene, prøv å legg merke til kroppsspråket og blikkene deres også.

ETTER FORESTILLINGEN

HVORDAN MAN OPPLEVER EN TEATERFORESTILLING KAN VARIERE FRA DAGSFORM TIL INTERESSE FOR TEMAET DEN BEHANDLER, OG OM MAN LIKER DE ESTETISK REGIVALGENE.

Noen ganger går man ut fra en forestilling og er ferdig med den, andre ganger surrer den rundt i hodet lengre. Det er ikke alltid man kan sette ord på hvorfor man mislikte eller likte den forestillingen man nettopp har sett.

De neste oppgavene er ment som en hjelp til å huske og analysere forestillingen du har sett ved å bryte den ned i små biter for så å sette den sammen igjen.

HOVEDTREKK

1. **Lag et kort handlingsreferat av hva dere så. Hvem traff vi, hvor var vi og hva skjedde. Prøv å gi en nøytral beskrivelse, uten å tolke.**
2. **Hva likte dere med forestillingen, det beste, det morsomste, det merkeligste, det dårligste, det mest rørende, det gjenkjennelige? Alt er lov, men dere SKAL begrunne deres meninger!**

OPPGAVER

FORM OG ESTETIKK

SCENOGRAFI

Scenografi er et scenisk element som understøtter regien. Det er rommet skuespillerne befinner seg i, lyset, video, rekvisitter m.m.. Noen ganger illustrerer scenografien miljøet scenen utspiller seg i, ute, inne, stue, kjøkken også videre. Scenografien kan være realistisk med riktige møbler, vinduer og vegger. Andre ganger kommuniserer scenografien mer abstrakt eller symbolsk, og har sine egne kommentarer til tematikken i teksten.

Kan dere si noe om scenografien i DNA?

Hva så dere? Former, materiale, kostymene, motsetninger og likheter.

Kari Gravkleiv har laget en stor «trapp» i rommet. Hvilke assosiasjoner gir den dere?

Dennis Kelly sier at handlingen utspiller seg i en gate, på et jorde og i en skog. Hvorfor tror dere han har valgt de stedene og ikke på skolen foreksempel?

Finnes det igjen noen elementer av gate, skog og jorde i forestillingen?

Understøtter scenografien tematikken? Om så, på hvilken måte?

KOSTYMER

Kostymer er viktige for skuespillerens arbeid med sin karakter. Sko og bekledning kan si mye om personlighet og status.

Hva kan dere si om kostymene i DNA?

Understøtter kostymene karakterenes personlighet?

Likner de på ungdom i dag?

REGI

Regi er hvordan instruktøren har komponert forestillingen, helheten, energien, rytmen og tempoet. Regissøren er kunstnerisk ansvarlig for forestillingen. Regien bestemmer hvordan skuespillerne sier teksten, om de har en realistisk spillestil eller ikke, og om man spiller som om publikum ikke er tilstede (fjerde vegg) eller om man tidvis snakker direkte til publikum. Ulik regi kan gi helt forskjellige forestillinger ut fra samme manuskript eller samme tekst.

Kan dere si noe om regien i DNA?

Snakket de direkte til publikum?

Var skuespillerne realistiske?

Hadde skuespillerne samme spillestil gjennom hele forestillingen? Var de på scenen hele tiden?

Hvordan var rytmen i dialogen?

Hvordan forholdt skuespillerne, og karakterene de spilte, seg til scenografien i rommet?

Hvordan var stemningen?

LYS

Lysdesign er et eget kunstnerisk uttrykk. Lyset, som scenografien, kan understøtte forestillingen, gi naturlig lys, si noe om det er varmt eller kaldt, morgen eller kveld, men lys kan også ha sin egen stemme eller uttrykk i forhold til stykkets tematikk og stemning.

Hvordan var lyset i DNA? Symbolsk eller naturlig?

MUSIKK

Musikk eller lydspor benyttes i mange teaterforestillinger for å få publikum i en spesiell stemning eller for å kommentere det som skjer på scenen.

Kan dere si noe om musikken i DNA? Husker du hvordan den ble brukt?

OPPGAVER

HANDLING & TEMA

NÅR VI SNAKKER OM TEMAET I ET DRAMA ER DET IKKE DET SAMME SOM HANDLINGEN I STYKKET. HANDLINGEN ER DET SOM FAKTISK SKJER, UNGDOMMER MØTES I SKOGEN, KASTER STEIN PÅ EN GUTT, GUTTEN SKLIR OG FALLER, DE TROR HAN ER DØ, HVA SKAL DE GJØRE OSV. TEATERSTYKKET HAR OFTE ÉN HANDLING, MEN KAN TA OPP FLERE TEMAER, SOM FOR EKSEMPEL MOBBING, MAKTMISBRUK, GRUPPEPRESS OSV.

TO PÅSTANDER OM TROVERDIGHETEN TIL UNGDOMMENES HANDLING I DNA

Når man sitter i salen og ser handlingen utspille seg på scenen, er det lett å tenke at dette aldri kunne skje i virkeligheten. Det er overdrevent og virkelighetsfjernt. Eller er det det? Under er det to forskjellige tanker eller påstander rundt nettopp dette:

– Er det ei troverdig historie som blir fortalt? Nja. Eg har problem med å tru på at ein gjeng ungdommar ville oppført seg på denne måten om dei hadde opplevd det som har skjedd.

Aftenbladets kulturjournalist, **Jan Zahl**, 23. januar 2019.

Les vedlegg 1, teksten der Bendik og Maia forteller om det som skjedde.

Hva tenker dere, er historien troverdig?

Kjenner dere til liknende historier fra egen virkelighet eller medier?

Søk gjerne på nettet «mobbing med døden til følge» Snakk gjerne to og to sammen før dere åpner opp for klasse diskusjon.

Hvor godt kjenner vi egentlig oss selv? Vi vet at vi mennesker systematisk undervurderer hvor mye omstendighetene og situasjonen bestemmer hvordan vi handler (...) Om vi klarer å legge vår arrogante selvgodhet og tiltro til egne verdier og personlighet til side, så vil vi kanskje se at også vi, med litt uflaks og noen små feiltrinn, kunne ha endt opp i samme situasjon. (som ungdommene i DNA).

Psykolog, **Erling Rognli**. Programtekt til forestillingen DNA, Rogaland Teater 2019.02.03

Les vedlegg 2, Leas monolog.

Hva er det hun snakker om? Hvorfor snakker hun om Sjimpanser og bonobo-aper? Hva har det med ungdommene i skogen å gjøre?

Er vi født sånn, eller har vi blitt sånn? Ligger volden i menneskets DNA, eller er det omstendighetene og miljøet rundt oss som får oss til å gripe til vold?

STYKKETS TITTEL, DNA

DNA er arvestoffet i alle celler, og inneholder oppskriften på hvordan alle levende organismer skal se ut og fungere. DNA-testing av organisk funn kan være bevismateriale i en politietterforskning.

Det er flere scener der Lea og Henrik er sammen, alene. Lea snakker og Henrik er taus og spiser.

Hvorfor har Dennis Kelly valgt denne tittelen tror dere?

FLOKKTILHØRIGHET OG MAKTUTØVELSE

Maktutøvelse er ikke negativt i seg selv, skriver psykolog Erlend Sjøvold i en artikkel, Makt utøves sjeldent åpenlyst på

Ville historien eller konsekvensene i stykket vært annerledes dersom ungdommene hadde hatt mobiltelefoner? På hvilken måte?

I DNA er det en fysisk handling som eskalerer og fører fram til katastrofe.

Kan man forestille seg at en liknende historie kunne ha skjedd i sosiale medier? For eksempel, Snapchat challenger? Hvorfor velger de ikke å fortelle sannheten om Adam, men hører på Henrik og følger hans råd?

Hvorfor tror dere han velger å komme opp med denne planen om å plante DNA på en tilfeldig mann?

Tror dere Henrik kommer opp med denne historien tilfeldig, eller ligger det en kald kalkulert plan bak?

Hva er det som får en til å bli leder for andre?

Hvorfor spiser Henrik hele tiden?

Hvorfor tror dere Pia ikke blir med flokken, men går? (Senere forteller Rikard at hun har funnet Gud).

Psykologisk.no. han fortsetter; Tvert imot gir makt mulighet til å støtte, hjelpe og la andre vokse. Faren med makt er imidlertid at makthaveren ikke kjenner konsekvensen av å bruke sin makt, eller at han/hun bevisst misbruker den. Makt er ikke bare knyttet til personer, men ligger innbakt i sosiale normer, lover og prosedyrer. Det finnes mennesker som gjør frykten til sitt viktigste verktøy, men det meste av maktbruk er til det beste for oss gjennom å sikre velfungerende samfunn og organisasjoner.

Endre Sjøvold, psykolog

Hva er forskjellen på å være publikum for de tre forskjellige uttrykksformene?

Hvordan oppleves det kollektivt og individuelt?

Ingen ting er feil, bare husk å begrunn tankene.

DNA UNGDOMMER & SMART-TELEFONER

Dennis Kelly skrev DNA i 2008, siden den gang har smarttelefonen blitt allemannseie. I en undersøkelse gjort av Medietilsynet i 2018, svarte alle de spurte over 16 år at de hadde smarttelefon.

KINO-FILM/NETFLIX-SERIER VS. TEATER

Ungdom har i alle tider vært glad i å oppsøke spenning, gode historier eller bar en flukt fra hverdagen. Noen går på teater og kino, men kanskje aller flest velger å følge en serie på HBO eller Netflix

OPPGAVER

PRAKTISK TEATER

TERJE STRØMDAHL HAR, UTOVER Å VÆRE SKUESPILLER OG INSTRUKTØR, JOBBET MANGE ÅR VED KUNSTHØYSKOLEN I OSLO.

Norsk skuespillerkunst er svært inspirert av russisk teater og den russiske skuespilleren og teaterfornyeren, Konstantin Stanislavskji. Stanislavskji så seg lei på «overspill» store gester og unaturlig tale, så han startet et ensemble der de praktiserte en metode eller et system, der målet var at skuespilleren skulle opptre mest mulig naturlig.

Stanislavskjis ensemble ble verdenskjent da de på 1920-tallet reiste rundt i USA, hvor systemet ble mottatt med stor begeistring. Systemet fikk videreutvikle seg i USA og kjennes i dag som Metoden, eller method acting, som fortsatt i dag er den ledende skuespillerformen innen amerikansk film (Hollywood) og altså også for mange skuespillere i Norge.

PRAKTISK TEATERØVELSE.

1. La en frivillig komme opp og sitte på en stol foran klassen. Oppgaven er å ikke gjøre noe, bare være.

Klassen observerer. Etter 3 minutter reflektere klassen sammen med eleven som satt på stolen. Lyktes det å være helt naturlig eller ikke? Hvordan var det å sitte på stolen foran de andre så lenge? Ville eleven bevege seg eller finne på noe, eller klarte eleven å sitte helt rolig og avspenst? Hvilke tanker gikk gjennom hodet på den som satt på stolen mens resten av klassen så på?

2. Man kan utvide oppgaven med, «hvis du satt på bussholdeplassen og ventet på bussen, hvordan vil du da være?»

forsøk å vær avspenst og «troverdige», hvordan sitter du når du venter på bussen? Hva hvis du har det travelt og bussen er forsinket, hvordan ville du da være? Bruk minst 3 minutter før du avslutter improvisasjonen.

3. Prøv om dere kan spille ut dialogen til Bendik og Maja i vedlegg 1.

Observer og reflekter over hva dere så?

VEDLEGG 1

Fra scenen i DNA, der Bendik og Maja forteller hva som har skjedd:

(...)

MAIA Det e Adam. Han e...

Altså, me hadde det bare løye, sant vel, alle holdt på, sant vel...

Sant Adam, dåkke vett jo kossen han e, så på ein måte så, jamen, ok, me tulla med han, på ein måte. Dåkke vett kossen han liksom kossen han, bare va der

BENDIK Prøvde å ver ein del av

MAIA Ja, prøvde å ver ein del av, ja, ja, så me hadde det løye

BENDIK Ja me han då

MAIA Ja, me han, altså han lo jo til og med, sko se kor langt han kunne gå... Me fekk han te å spisa blader.

BENDIK Någen sykt svære, skitne blader fra bakken, han spiste di, uden å protestera

MAIA Uden protestera, me bare

BENDIK latterkrampa

MAIA Me fekk latterkrampa, sant vel

BENDIK Adam òg, han fekk

MAIA Åja, Adam lo, han lo mest av alle.

BENDIK Psyko.

MAIA Psyko.

BENDIK heilt

MAIA heilt psyko

BENDIK ka seie du Pia Haug, ein store neve

med blader

MAIA ka seie du Pia Haug, han fekk latterkrampa

BENDIK Han satte fyr på sokkane sine!

MAIA Ja, ja, det gjorde han, stemme det, han satte fyr på di

BENDIK ka så helst, han ville gjort, ha det løye

MAIA Me fekk han te å stjela vodka

BENDIK du kunne se det på han han va redde

MAIA Åja, han va livredde, han va heilt, men sant, prøvde å, sant, prøvde å lada som han hadde gjort det før, skikkelige mann, lada som

BENDIK Dåkke vett jo kossen han e, han e

MAIA Blir med på alt. Og du tenke jo "Jamen blir han me på alt muligt? Ka blir han ikkje med på?"

BENDIK Ka med å slå han.

MAIA han lo jo

BENDIK I ansiktet.

MAIA Han lo jo.

BENDIK ialfall i begynnelsen

MAIA Ja, ialfall i begynnelsen, så, altså, greit, me gjekk litt langt, ein halvtime, førte minutt.

BENDIK Altså, han tulla ennå heile veien, men

MAIA Du merka jo

BENDIK Egentlig så

MAIA Frykt

BENDIK jamen

MAIA Du vil jo kje innrømme det, Henrik, du vett jo kossen han e...

BENDIK Stumpa sigarettar på han

MAIA han tulla, me hadde

BENDIK På armane, hendene, i ansiktet

MAIA det jo løye, egentlig, han lo

BENDIK og grein, under føttene på han

MAIA eller grein, på ein måte begge deler.

BENDIK Fekk han te å springa over motorveien.

MAIA du tenke ka komme psykoen, og vodka gjør at du blir litt, sant, du har det løye, sant, samen, ka komme psykoen te å gjør nå, me kan få han te å, me kan få han te å –

BENDIK Det va då eg gikk hjem

MAIA Alt muligt, ja, bare for du måtte.

BENDIK Eg vakje der då –

MAIA Bare for du måtte, viss ikkje så hadde du vært der, du gjorde alt...

Rytme.

Me gjekk opp te jernristå. Du vett, den gruvesjakten som e oppe på høyden. Egentlig bare et gigantisk håll, et håll med ei jernrist som dekke over, egentlig bare for å se om han ville klatra over gjerdet, og han gjorde det, og me tenkte, sant, han har klatra over gjerdet någe me aldri trodde han ville gjør så gå, sant, gå på jernristå, Adam, gå oppå, og han gjorde det, han gjekk oppå, sant, balanserte og sånn, men han gjekk på jernristå og me ler og han va redde for viss du glir, altså det e bare svart under deg, altså

den e bare rundt 4-5 meter breie, men der kan kanskje ver hundre meter ner i mørket, eg vettkje, men han gjorde det, han gjekk oppå ristå, han va på ristå, han va det.

Så heiv någen ein stein på han.

Ikkje for å treffa, bare for løye

Og du sko sett ansiktet på han, altså frykten, den, det va så, du måtte le, det uttrykket, frykten...

Så begynne alle å hiva stein. Mens me ler. Og ansiktet på han, det bare får deg te å le mer og mer, og steinane treffe nesten. Men så blir han treft i håvet. Og panikken i ansiktet hans då e bare... komisk.

Og alle bare...

bare...

bare kaste stein på han, skikkelig hardt, og me ler og han glir.

Og han dette.

Neri..

Neri sja

Så e han...

Så e han...

Så e han –

PIA HAUG Døe. Han e døe.

VEDLEGG 2

Scene fra DNA, Leas monolog om bonobo-apene.

Et jorde. Lea og Henrik sitte.

Pause.

LEA Det e åbenbart at det e bonobo-åpen så e vår nærmaste slektning. I årevis trodde di de va sjimpansen, men de stemme ikkje, di e heilt annerledes. Sjimpansar e onde. Di drebe kvarandre, visste du det? Di drebe og av og te bruke di tortur for å komma høgare opp på rangstigen. Plutseligt blir ein sjimpanse udstøtt av gruppå og før han vett orde av det blir han jakta te døde av di andre, någen ganger pågår det i mange månår. I mange år trodde me at det va sjimpansen så va nærmast oss av levande dyr, men nå seie di det e bonobo-åpen. Bonobo-åpen e heilt modsatt av sjimpansen. Når ein fremmande bonobo nærme seg ein flokk, så komme alle ud og bare "Hei, kompis. Ka skjer? Kom og mød familien min, så kan me spisa maur." Og viss ein bonobo-åpe skade håndå, då ville sjimpansane sannsynligvis kasta han ud av flokken, eller bida av han håndå, men bonoboapane derimod ville komma bort og passa på han og di ville se triste ud, for nå va dår ein av di så hadde det vondt. Eg såg et program om dette. Den trisheden i di intelligente øynene. Empati. Det e det di har. Egentligt heilt utroligt, altså di e akkurat så sjimpansar, men ein liden ting i DNAet deiras... Damå sa at viss me hadde oppdagt bonobo-åpane før sjimpansane så hadde me forstått oss sjøl på ein heilt aen måde.

Pause. Henrik tar fram ein chipspakke.

Du bryr deg ikkje, gjør du vel. Eg kunne ha snakkt kinesisk om så va. Kossen klare du det? Du e heilt fantastiske, du e uvirkelige. Någen ganger tenke eg at du ikkje e et

menneske. Någen ganger tenke eg lure på ka han hadde gjort viss eg bare tog livet av meg, rett framfor deg. Ka hadde du gjort då? Ka då, Henrik?

Ingen svar.

Ka hadde du gjort då, Henrik? Henrik?

Ennå ingen svar.

Plutseligt tar hu kvelartag på seg sjøl.

Eg gjør det!

Hu klemme.

Eg meine de! Eg gjør det...

Ingen svar. Hu kvele seg sjøl, ansiktet blir rødt, hu falle på kne, heilt udmatta.

Henrik ser på.

Hu har store smerter. Bide tennene samene og klemme.

Hu blir kvelt te hu ligge strekk ud på golvet.

(gispe itte luft)

Henrik! Dette e slutten...

Hu stoppe.

Ligge der, andpusten.

Henrik åbne chipspakken og begynne å spisa.

Lea reise seg, sette seg med Henrik.

Henrik fortsette å spisa.

Klart di, di har mye sex. Bonoboapane. Alltid på. Sexgale. Sex, sex, sex, sex, sex, sex, sex, sex, heila tiå sex, kåde, i bonobo-verdenen e det å ha seg, det samma som å sei så kule sko du har. Partnerbytte, damer og menn, menn og damer, damer og damer, menn med menn, fedre, mødre, barn, oral-sex, gruppemasturbering, sm, ulike rasar, bestialske greier, heile pakken, det va som ein orgie, då bonobo-åpane holde på, det va faktisk litt ekkelt.

Pause.

Men der har du bonobo-åpen.

Pause.

Nå slide me.

Nå slide me, Henrik. Vett kje kor dette ende.

Slide nå.

.

